

Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
Інститут практичної культурології та арт-менеджменту
Кафедра культурології та інформаційних комунікацій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Бібліотекознавчі та архівознавчі дослідження»

для здобувачів вищої освіти

галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
освітньо-науковий рівень третій (доктор філософії)
освітньо-наукова програма Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
вид дисципліни дисципліна вибору інституту

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2018/2019
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма підсумкового контролю	диф. залік

Викладач: Збанацька Оксана Миколаївна канд. іст. наук, доцент

Пролонговано: ... на 2019/2020 н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2018

1. Анотація (опис) навчальної дисципліни (у т.ч. міждисциплінарні зв'язки):

Дана навчальна дисципліна є однією з провідних дисциплін бібліотекознавчо-архівознавчого циклу, яка вивчається для професійної та дослідницької підготовки фахівців третього рівня вищої освіти зі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують фахівця з бібліотекознавства, архівознавства, бібліографознавства, документознавства, інформаційних технологій та інших наук бібліотекознавчо-архівознавчого циклу.

2. Мета дисципліни:

Метою викладання дисципліни «Бібліотекознавчі та архівознавчі дослідження» є формування у майбутніх фахівців знань і навичок щодо розв'язування комплексних проблем в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності з інформаційної, бібліотечної та архівної справи, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, цілісного професійного розуміння процесів і явищ, закономірностей та особливостей досліджень, що проводились і проводяться у бібліотекознавстві та архівознавстві, їх сучасної організації як особливого напрямку дослідницької діяльності; ознайомлення з головними документно-інформаційними інституціями, що їх проводять.

Вивчення дисципліни спрямоване на розвиток особистості як майбутнього фахівця, здатного розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності в інформаційній, бібліотечній, архівній та документознавчій сферах, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

3. Завдання:

- формування у студентів уявлення про сучасні бібліотекознавчі та архівознавчі дослідження;
- ознайомлення з історичним розвитком, традиціями, досягненнями і перспективами розвитку вітчизняного бібліотекознавства та архівознавства;
- знання нормативних та керівних документів регламентуючих бібліотекознавчі та архівознавчі дослідження;
- опанування методологією бібліотекознавчих та архівознавчих досліджень;
- вироблення навичок науково-дослідної роботи, організації і проведення соціологічних досліджень;
- орієнтування у бібліотекознавчих та архівознавчих дослідженнях провідних документно-інформаційних інституцій України;
- уміння формувати базу даних щодо дисертаційних досліджень з бібліотекознавства та архівознавства незалежної України;

4. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни

1. Знання

- особливості сучасних бібліотекознавчих та архівознавчих досліджень;
- етапи становлення бібліотекознавчих та архівознавчих досліджень ;
- методологія бібліотекознавчих та архівознавчих досліджень;
- загальні принципи науково-дослідної роботи;
- організаційні засади проведення соціологічного дослідження;
- методика пошуку наукової інформації;
- тенденцій проведення бібліотекознавчих та архівознавчих дослідженнях провідними документно-інформаційними інституціями України.

2. Вміння

- аналізувати стан бібліотекознавчих та архівознавчих досліджень;
- орієнтуватись в бібліотекознавчих та архівознавчих дослідженнях документно-інформаційних інституцій України;

- застосовувати отримані теоретичні знання у практичному орієнтуванні щодо бібліотекознавчих та архівознавчих досліджень;
- здійснювати бібліографічний пошук у «Літописах авторефератів дисертацій»;
- самостійно формувати базу даних дисертаційних досліджень з бібліотекознавства та архівознавства;

3. Володіння навичками

- критичного мислення та прийняття відповідальних рішень та ініціативної поведінки;
- аналізу та синтезу отриманої інформації;
- реалізовувати дослідницькі навички й уміння;
- документної евристики;
- підготувати базу даних дисертаційних досліджень з бібліотекознавства та архівознавства.

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
1.1	Знати особливості сучасних бібліотекознавчих та архівознавчих досліджень, етапи їхнього становлення та методологію	Лекція	Усне опитування, перевірка виконання завдань	20%
2.1	Володіти загальними принципами науково-дослідної роботи, методикою пошуку наукової інформації	Лекція	Усне опитування, перевірка виконання завдань	20%
2.2	Вміти аналізувати стан бібліотекознавчих та архівознавчих досліджень та орієнтуватись в бібліотекознавчих та архівознавчих дослідженнях документно-інформаційних інституцій України	Лекція	Усне опитування, перевірка виконання завдань	20%
3.1	Застосовувати отримані теоретичні знання у практичному орієнтуванні щодо бібліотекознавчих та архівознавчих досліджень	Лекція	Усне опитування, перевірка виконання завдань	20%
4.1	Самостійно здійснювати бібліографічний пошук у «Літописах авторефератів дисертацій» та формувати базу даних дисертаційних досліджень з бібліотекознавства та архівознавства	Лекція	Усне опитування, тестові завдання	20%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)

Програмні результати навчання (назва)	1.1	2.1	2.2	3.1.	4.1
Мати передові концептуальні та методологічні знання з інформаційної, бібліотечної та архівної справи на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та здійснення інновацій	ПРН1		ПРН1		
Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми інформаційної, бібліотечної та архівної справи державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях		ПРН2		ПРН2	
Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи		ПРН3			ПРН3
Глибоко розуміти загальні принципи та методи гуманітарних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері інформаційних наук, бібліотекознавства, та архівознавства та у викладацькій практиці	ПРН4				
Уміти критичного мислити, оцінювати та синтезувати інноваційні ідеї в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи			ПРН5		ПРН5

7. Схема формування оцінки (згідно п.7 «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККіМ» від 16 грудня 2015 р.)

7.1 Форми оцінювання студентів:

- підсумкове оцінювання: диференційований залік

7.2 Організація оцінювання:

Контроль за якістю навчання аспіранта здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів аспіранта формують семестрові бали, отримані з усіх тем згідно плану змістових розділів (бали, отримані за контрольні роботи (у формі тестування), презентації тощо; бали, отримані за виконання самостійних завдань; а також бали, які отримані за підсумкову роботу (залік).

7.3. Шкала відповідності оцінок

Оцінка за шкалою НАКККіМ (бали)	Оцінка за чотирибальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
74-81		C
64-73	Задовільно	D
60-63		E
35-59	Незадовільно	FX
1-34		F

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій

№ п/п	Номер і назва теми*	Кількість годин		
		Лекції	Самостійна робота	Всього
Частина 1. Теоретичні основи бібліотекознавчих та архівознавчих досліджень				
1.	Тема 1. Структура та завдання навчального курсу. Основи науково-дослідної роботи в галузі бібліотечної та архівної справи	2	2	4
2.	Тема 2. Пошук та систематизація інформаційного забезпечення наукового дослідження	2	2	4
3.	Тема 3. Науково-дослідницька робота українських бібліотек	2	4	6
4.	Тема 4. Методологія бібліотекознавчих та архівознавчих досліджень	2	4	6
5.	Тема 5. Техніка дослідження. Використовування методів наукового пізнання. Застосування логічних законів і правил	2	4	6
6.	Тема 6. Організація і проведення соціологічних досліджень	2	2	4
Частина 2. Бібліотекознавчі та архівознавчі дослідження документно-інформаційних інституцій				
7.	Тема 7. Бібліотекознавчі дослідження Книжкової палати України	2	2	4
8.	Тема 8. Бібліотекознавчі дослідження Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв	2	2	4
9.	Тема 9. Бібліотекознавчі дослідження Київського національного університету культури і мистецтв	2	4	6
10.	Тема 10. Бібліотекознавчі дослідження Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського	2	2	4
11.	Тема 11. Бібліотекознавчі дослідження Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого	2	2	4
12.	Тема 12. Бібліотекознавчі дослідження Харківської державної академії культури	2	2	4
13.	Тема 13. Регіональні бібліотекознавчі дослідження	2	4	6
14.	Тема 14. Архівознавчі дослідження в Україні	2	4	6
15.	Тема 15. Архівознавчі дослідження Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства	2	2	4
16.	Тема 16. Регіональні архівознавчі дослідження	2	4	6
17.	Тема 17. Біографічні бібліотекознавчі та архівознавчі дослідження	2	4	6
18.	Тема 18. Дисертаційні дослідження незалежної України	2	4	6
	Всього:	36	54	90

Загальний обсяг 90 год.¹, в тому числі (вибрати необхідне):

Лекцій – 36 год.

Самостійна робота – 54 год.

---

¹ Загальна кількість годин, відведених на дану дисципліну згідно навчального плану.

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Воскобойнікова-Гузєва О. В. Дискусійні питання розвитку теорії і методології бібліотекознавства. *Бібліотечний вісник*. 2007. № 2. С. 3–9.
2. Горбачук В. Т., Горбачук Д. В. Основи наукових досліджень : навч. посібник. Слов'янськ : ТОВ «Вид-во „Друкарський двір”», 2013. 124 с.
3. Горовий В. М. Соціально-інформаційні комунікації, їх наповнення і ресурс. Київ : НБУВ, 2010. 360 с.
4. Збанацька О. М. Розвиток інформаційно-пошукових мов у пошукових системах бібліотек і архівів : монографія / М-во культури України, Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв, Нац б-ка України імені Ярослава Мудрого. Київ : НАКККиМ, 2017. 354 с. URL: <https://elib.nlu.org.ua/object.html?id=8996>.
5. Калакура Я. С., Матяш І. Б. Архівознавство : підруч. 2-ге вид., виправл. і доп. Київ : КМ Академія, 2010. 356 с.
6. Основи методології та організації наукових досліджень / [авт.-упоряд.: А. Є. Конверський, В. І. Лубський, Т. Г. Горбаченко та ін.]. Київ : Центр учб. літ, 2010. 352 с.
7. Слободяник М. С. Бібліотечна наука в Україні: до підсумків десятирічного розвитку. *Бібліотечна планета*. 2002. № 1. С. 6–13.
8. Солоіденко Г. Науково-дослідницька робота бібліотек: напрями, пріоритети, ефективність. *Вісник книжкової палати*. 2011. № 11. С. 12–17.

Додаткові:

1. Артемьева Е. Б., Кожевникова Л. А., Паршукова Г. Б. Региональные библиотекovedческие исследования в Государственной публичной научно-технической библиотеке Сибирского отделения Российской академии наук: состояние и перспективы развития. *Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития*. 2007. Вып. 5. С. 24–51.
2. Варганова Г. В. Этическое регулирование библиотекovedческих исследований. *Библиотекovedение*. 2002. № 5. С. 33–38.
3. Воскобойнікова-Гузєва Е. В. Технологии, инновации, управление как базовые направления современных библиотекovedческих исследований в Национальной библиотеке Украины им. В. И. Вернадского. *Библиотеки национальных академий наук : проблемы функционирования, тенденции развития* : науч.-практ. и теорет. сб.: вып. 6 / НАН Украины, Нац. б-ка Украины им. В. И. Вернадского ; Междунар. асоц. акад. наук, Совет директоров науч. б-к и информ. центров. Киев, 2008. С. 30–44.
4. Документознавство та інформаційна діяльність : хрестоматія / М-во культури України, Нац. акад. культури і мистецтв, Ін-т менеджменту, Каф. документознавства та інформ.-аналіт. діяльності ; [укл.: М. С. Слободяник, О. М. Збанацька, В. В. Добровольська]. Київ, 2015. Ч. 2, вип. І. 235 с. (До 10-річчя заснування кафедри). URL: <https://elib.nlu.org.ua/object.html?id=7147>
5. Крейденко В. С. Библиотечные исследования. Научные основы : учеб. пособие для библиотеч. факультетов культуры и пед. вузов. Москва : Книга, 1983. 142 с.
6. Лаврик О. Л. Организация научного исследования в библиотеке : конспект лекций. Новосибирск : ГПНТБ СО РАН, 1999. 23 с.
7. Литвинова Л. Бібліотекознавчі та бібліографознавчі дисертаційні дослідження в галузі соціальних комунікацій. *Наукові праці НБУВ. Управління бібліотечно-інформаційною діяльністю наукової бібліотеки*. Київ, 2011. Вип. 29. С. 224–235.
8. Маслакова Н. Історико-бібліотекознавчі дослідження на новому етапі розвитку України (1991–2006). *Наукові праці НБУВ*. Київ, 2006. Вип. 11. С. 404–414.
9. Матвійчук В. Д. Здобутки і нові рубежі бібліотечного будівництва на Україні в світлі рішень XXVI з'їзду КПРС. *Бібліотекознавство і бібліографія*. 1982. Вип. 22. С. 3–11.
10. Меньшикова С. П. Состояние разработки критериев оценки библиотекovedческих исследований. *Оптимизация научных исследований в области библиотекovedения и библиографии* : сб. науч. трудов. Москва, 1989. С. 131–149.

11. Мотульский Р. С. Библиотечная статистика: проблемы и решения. *Библиотечное дело XXI век* : науч.-практ. сб. 2002. № 3. С. 28–64.
12. Огляд науково-дослідної роботи наукових бібліотек та вищих навчальних закладів культури України у галузі бібліотекознавства, бібліографознавства і основ книгознавства за 2001–2005 роки / М-во культури і туризму України, Держ. заклад «Нац. парлам. б-ка України». Київ : ДЗ «Нац. парлам. б-ка України», 2009. 231 с.
13. Оценка качества результатов завершённых научно-исследовательских работ по проблемам библиотечного дела : метод. рекомендации / Гос. б-ка СССР им. В. И. Ленина; сост. Б. И. Фрумина. Москва : ГБЛ, 1986. 24 с.
14. Романюк М. Скарбниця національної пам'яті. *Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника: історія і сучасність*: доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф., Львів, 28-30 жовт. 2010 р. / НАН України, Львів. нац. наук. б-ка України ім. В. Стефаника. Львів : Львів. нац. наук. б-ка України ім. В. Стефаника, 2010. С. 11.
15. Соціологічні дослідження в бібліотеках : інформ.-аналіт. бюлетень / М-во культури і туризму України, Держ. заклад «Нац. парлам. б-ка України». Вип. 36. Київ, 2010. 35 с.
16. Устиновский Д. В. Развитие историко-библиографических исследований в Национальной библиотеке Украины имени В. И. Вернадского (1990–2010). *Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития* : науч.-практ. и теорет. сб. Киев, 2010. Вып. 8. С. 356–368.
17. Фрумина Б. И. Оценка качества результатов научных исследований по библиотековедению. *Советское библиотековедение*. 1985. № 5. С. 79–89.
18. Шейко В. М., Кушнарченко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник для вузів. Харків : ХДАК, 1998. 288 с.